:7

הממא והני נמי מינא דממא הוא ואיכא דאמרי

דסוסים וגמלים לא קא מיבעיא להו דלא שתו

אינשי כי קמיבעיא להו דחמור דשתו אינשי

ומעלו לירקונא מאי אמר להו רב ששת תניתוה

היוצא מן הממא ממא והיוצא מן המהור מהור

והני נמי מממא קאתי מיתיבי מפני מה אמרו

דבש דבורים מותר מפני שמכניסות אותו לגופן

יואין ממצות אותו מגופן הוא דאמר כר^י

יעקב דאמר פ דובשא רחמנא שרייה דתניא

ר' יעקב אומר יאך את זה תאכלו מכל שרץ

העוף זה אתה אוכל ואי אתה אוכל שרץ עוף

ממא שרץ עוף ממא בהדיא כתיב אלא יו שרץ

עוף ממא אי אתה אוכל אבל אתה אוכל מה

שעוף ממא משריץ ואיזה זה זה ידבש דבורים

יכול אף דבש הגזין יו והצירעין אמרת לא ומה

ראית לרבות 🔊 דבורים ולהוציא הגזין והצירעין

מרבה אני דבש דבורים שאין לו שם לווי

ומוציא אני דבש הגזין והצירעין שיש לו שם

לווי כמאן אזלא הא 🌣 דתניא יי דבש הגזין

והצירעין מהור ומותר באכילה יו דלא כרבי

יעקב מהור אלמא בעי מחשבה זו תניא נמי

הכי ידבש יבכוורתו מטמא טומאת אוכלין

מ שלא במחשבה מ חלי דיחמורתא סבור

רבנן ז למימר ביעי נינהו ואסירן אמר רב

ספרא יזרעא דאילא הוא דאזיל בתר אילתא

ואיידי דרחמה צר לא מזדקקא ואזיל בתר

יחמורתא ונתרי אמר רב הונא העור הבא כנגד

פניו של חמור מותר מ"ם פירשא בעלמא הוא

א"ל רב חסדא תניא דמסייע לך ייעור הבא

כנגד פניו של אדם בין חי בין מת מהור מאי

לאו בין הוא חי ואמו חיה בין הוא מת ואמו

מתה לא בין הוא חי ואמו מתה בין הוא מת

ואמו חיה והתניא בין הוא חי ואמו חיה בין

הוא מת ואמו מתה ⁶אי תניא תניא: מ**תני**

ידג ממא שבלע דג מהור מותר באכילה

"ומהור שבלע דג ממא אסור באכילה לפי

שאינו גידולו: גמ' מעמא דחזיניה דבלע הא

לא חזיניה דבלע אמרי אשרוצי אשריץ

ישים כלן דתניא יודג ממא משריץ דג מהור

מטיל ביצים אי הכי כי חזינא דבלע אמרי' האי

איעכלא והאי אשרוצי אשריץ אמר רב ששת

כגון שמצאו דרך ים הריעי רב פפא אמר כגון

שמצאו דרך בית הבליעה רב נחמן יו אמר

כגון שמצאו שלם רב אשי אמר רוב דגים

במינן משריצין ייו וכמי שבלע לפנינו דמי: ת"ר

דג ממא משריץ דג מהור ממיל ביצים כל

המוליד מניק וכל המטיל ביצים מלקט חוץ

מעטלף שאף על פי שמטיל ביצים מניק

ל) מכשירין פ"ו מ"ד,
 במשנה דמכשירין איתא
 דבש הצירעין ולא נוכר הגזין],
 ג) צ"ב פ:, ד) מוספתא נדה
 פ"ד ה"ד, ד) [שבת קטו:

וש"כן, ו) ותיבת מכלן משולל

ברת ובתרח"ם לימוש נו וני"ו הבנה ובהרח"ש ניתחן, ז) [ע"ז] מ.], ח) שייך לע"א, ע) של טמא הס"ד ואח"ר ד"ה והני נמי מינא דטמא הן שבחוך הטמא הוי ודמו לחלב ואע"ג

הטמח היו דרמו נחנב וחט"ג.
דלאו ז'יק, י) מימלו ושרי ורב
ששת אמר כל שהיה בחון
הטמא הס"ד והד"א ואח"כ
ד"ה הוא דאמר כר"י דטעמא
כו' ב"ל צ"ק, כ) משמע הולד
צ"ק, () שאי אחה אוכל להכי
"ל"ק, () שאי אחה אוכל להכי

ול נ"ה, מ) וההולד על

לייקט לייק, מו [יאסוק על ארבע שקץ הוא לכס], () ל"ק מ"ז, ס) נ"א דמשמע לעיל דלסימן נקטיה לא קשה מידי

ופירשתי לעיל ז"ק, ע) ז"ל ופירשתי לעיל ז"ק, ע) ז"ל שליא, פ) ז"ק, \$) ז"ל תנן, ק) נ"ל תנן, ק) נ"ע"ל תנן, ק) נ"ע"ל תנן, דבלען, ר) ז"ל דשתעתין שיחא ז"ק, ש) הייניגש ז"ק, ש) עיין דייניגש ז"ק, ש)

"ק, א) ל"ק מ"ו, ב) וואין

לאסור משום דג טמא כל"לו.

מסור משוט דג שמו כל כן, ג) טהור נקטיה דהא שריגן כו' משום דחשיב עיכול וחשיב כעפרא הס"ד,

הגהות הב"ח

(A) רש"י ד״ה מטמא וכו׳של טמא והני נמי מינא

דטמא הן דדמו לחלב: (3) ד"ה שמכניסות וכו' שרי

הס"ד ולח"כ מ"ה הוא רב ששת דאמר וכו' העמל טמא דלמר: טמא דלמר:

רבינו גרשום

הטמא. קאמר כלומר הני

רנפקי דהוו מין טמא דעכיר

כמיז חלב טמאיז: ואיכא

ראמרי דסוסים וגמלים לא

קא מיבעיא להו דלא שתו קא מיבעיא להו דלא שתו להו אינשי. לשום רפואה ולא כלום הוי ולא אסיר דלא

זשיבי למידי: כי קא מבעי׳

רחמור וכו' והני נמי מי

רגלים של חמור מטמא קא אתו ואסירי. להאי לישנא

בתרא בין עכירי בין לא עכירי אסירי: שמכניסות אותו לגופן. שיונקין אותו

אותו לגופן. שיונקין אותו מעשבי ההרים: ואין ממצות אותן מגופן. כשמוציאין אותן אלא כי היכי דעל הכי נפיק וקשיא לתרוייהו לישני ללישנא בתרא קשיא

. יהאי דבש דמטמא נפיק

ושרי. וללישנא קמא קשיא דאילו התם קאמר כי עכירי

אסירי והכא בדבש כיון דאין

ממצות אותו מגופן שרי ורב

ששת אמר לך בדבש שאני

שטונ אמו 'ק' בו בש שאני דאע"ג דמפיק ליה מגופיה שרי דהוא דאמר כר' יעקב דאמר דובשא כו': שרץ עוף

טמא בהדיא כתיב איסוריה

אלא מאידך קרא מפיק ליה דכתיב את זה לא תאכלו

:טמא משריץ מוציא מגופו

טמא משריץ מוציא מגופו:
הגזין. מין ארבה: שאין
לו שם לווי. תולה שמו
על שם שרץ האסור אלא
דבש סתמא איקרי כדכתיב
ביערת הדבש. מדאמדינן
סהור אלמא בעי מחשבה

דשאר דבש מטמא טומאת

זוכלין אפי׳ שלא במחשבה

אוכלין אפיי שלא במחשבה והאי לא מטמא אי לא חישב עליו. ^{ל)} הני חלי

ייחמורתא שנמצאין ברעי

שלה כעין ביצים סבור רבנן

. המיה דרב ספרא למימו

קבירו דוב ספוא למיכו ביצי נינהו ואסירי באכילה דהוו כאבר מן החי דלא התירה [תורה] שום ביצים

אלא דעוף [אבל אלו דומין]

כביצים של בהמה שפורשיז

. ממוה רחייה: אמר להו רר

מסורת הש"ם

משמא. הוי משמע מגופיה דטמא מן הטמא משמע מינו של טמאש (א) הן דדמו לחלב: והני נמי. מטמא קאתו שבתוך הטמא היו ואע"ג דלאו מגופיה מימלן אסירי: שמכניסום אוסן לגופן. שאוכלין מפרחי האילן ומהן נעשה הדבש במעיהן: ואין ממלים אוסו. מיו דובשנו מגופו וקשיא לרב ששת דהא הכא כיון דלאו מגופייהו

מימצו שריי: (ב) רב ששת אמר כל שהיה בתוך הטמא שוז דאמר כר' יעקב בטעמא דדבש לאו משום שמכניסות אותן לגופן הוא אלא דרחמנא שרייה בהדים וגזירת הכתוב הים: שרן יו העוף טמא. הוולדי ממש בהדיח כתיב בו (ויקרא יא) את אלה תשקלו מן העוף: אלא שרך עוף טמא ים טשאחה אין אוכל. דלהכי דייקא ואי אתה דמיהדר ותידוק מיניה אבל אתה אוכל מה שעוף טמא משרין שאינו ולד דוגמתו כגון דבש. ל"א אלא שרך עוף טמא אי אתה אוכל יש ומאידך קרא נסיב לה כן מכל שרך העוף וגו'ש: הגזין והלירעין. מין ארבה: דבש דבורים. דבש סתמא י (הוו) הרו ליה. דבש הגזין הכי הוא דמיקרו: טהור. מלקבל טומאת אוכלין דסתמיה לאו לאכילה עד שיחשב עליו: מהור אלמא בעי מחשבה. בניחותא: דבש בכוורתו. כאן ואכתי לא חשיב עליה שהרי הוא בכוורתו. ובדבש דבורים מיירי דאין כוורת אלא לדבורים: חלי דיהמורחה. כעין בילי זכר יכן שהיחמורות מוליאות מרחמן: ואסורין. משום אבר מן החי שנעקרו מן הזכר ברחם: דחזיל בתר חיילתח. להיוקק לה: ונתרי. שופך זרע הרבה ונקרש: עור הכח כגן פני חמור. כעין שליח שהחמור נולד בו: טהור. מלטמא כה במגע ובמשה: מחי לחו. הפילו הולד והאם מתים אפ"ה העור אין מטמא אלמא יש דאמר שליא לא מן הולד ולא מן האם אלא פירשא בעלמא היא: ה"ג לא בין הוא חי ואמו חיה בין הוא מת ואמו חיה. שמגוף האם הוא והרי היא חיה אבל לגבי אכילה כי שדית ליה בתר אם נמי אסור: בותנר' שבלע. משמע דידעי ודאי שבלעו: לפי שאינו גידוליו. אלא כשהוא חי בלעו אבל גידוליו שרי שהיולא מן הטהור טהור: גבו׳ השרולי השרין. דג טהור זה שנמלא בתוך הטמא נשרך בגופו ועוברו הוא ואסור: דג שמא משריז. בגופו עוברו כשחר בהמה וחיה: דג טהור מטיל בילים. ויושב עליהן ומחממן עד שיוליאם מן הקליפה כעופות: אי הכי. דדג טמא משריך האי דבלע איעכל והוי ריעי וזה שנמלא בתוכו אשרולי אשריליה ועוברו הוא וליתסר: דרך בית הריעי. ואי עוברו הוא בבית הרחם מיבעי ליה יון לחישתכוחי: שמלחו שלם. שנגמרה כל לורתו וגדול הוא ואי עוברו מו לא הוי משתהי ברחם כולי

הדולפנין האי: רב אשי אמר. מתני׳ לאו כדחזיניה דבלע אלא שנמלא בתוכו והאי דקתני שבלע כיון דרוב דגים במינן משרילים וזה השריך מין אחר כמו שבלע בפנינו דמי: כל המוליד. שיולד עובר ממש: מניק. שיש לו דדים וכל המטיל בילים אין לו דדים יח ומלקט פירורים ומפרנם בניו: עטלף. קלב״ה שורי״ן דומה לעכבר ויש לו כנפים:

מעמידין (דף מ.) מפרש חרוייהו מטילי בילים נינהו זה משריך מבחוך וזה משריך מבפנים:

ספרא לאו כיצים נינהו אלא זרעא דאיילא הוא דאזיל בתר אילתא למיזקיק לה ולא מקבלא ליה אילתא משום דרתמה צר וכיין. דחזיא דלא מקבלא ליה 3) אזיל בתר שדומה לאיילא יחמורתא ועד שהוא הולך אחריה סובל בגופו שכבת זרעו ומתבשל בגופו הרבה וכשבא על היחמורה אגב דנתקרש הזרע הרבה אינו נכלע בגופה ומוציאתו לחוץ עם הריעי שלה ואותו זרע כיון שנתבשל נראה כעין ביצים ואינן ביצים ושרו דלאו כאבר מן החי נינהו: עור הבא כנגד פניו של חמור מותרין באכילה שכשנולד החמור ימא העיק ביצים האיק ביצים היות או לאו כאבו קו והדינמהו ביו הבא כנגו עביר של חומו חומין באמירה שבשנלו החומות יש לו עור דק על פני רעין שליא ולאו שליא הוא ואינו רבוק נמי לפניו אלא כך הוא בריה בפני עצמו ופירשא בעלמא הוא: תניא דמסייעא לך. דפירשא בעלמא הוא: עור הבא כנגד פניו של אדם. דהכי נמי יש לאדם עור דק על פניו כשנולד ואותו עור אינו לא מן האם ולא מן הולד וטהור הוא משום טומאת מת: לא בין הוא חי ואמו מתה. דשדינן ליה בתר חי הא לאו הכי מטמא: והתניא בין הוא מת ואמו מתה טהור אי תניא: טעמא דחזיניה לדג טמא דבלע דג טהור. משום הכי מותר באכילה

הא לא חזיניה דבלע אמרינן אשרוצי אשריץ כלומר דהא דג טמא איעבר להאי דג טהור במעיו: דתניא דג טמא משריץ. מתעבר ומוליד וולדותיו: דג טהור מטל ביצים ומחממן עד שיש בהן צורה ובוקען ויוצאין: האיך דבלע איעכלא במעיו והאי דנמצא במיעו אשרוצי אשרוציה וליתסר: כגון שמצאו. להאי דג טהור דרך בית הרעי דטמא דאם איתא דאשרצי לא משתכח בבית הרעי אלא בשילייתו. או שמצא בבית הבליעה שאין דרכו של וולד להיות שם. או שמצאו שלם דאם איתא דהר דולד לא הוה שלם גמור אלא ודאי בלעו: רב אשי אמר כיון דרוב דגים טמאין במינן משריצין מולידין ולא מין אחר והאי כיון דטהור הוא שנמצא בבטנו כמי שבלע בפנינו דוודאי דג טמא אינו משריץ אלא מינו: כל המוליד מניק ולדותיו וכל המטיל ביצים מלקט ביצים ויושב עליהן ומחממן ובכך פרה ורבה. ואיכא דאמר מלקט שאינו מניק אלא מלקט המאכל בפיו וודקו לפני ולדותיו ובכך מפרנסן:

תניתוה היוצא מן הממא ממא. הא (עוס) דמשמע לסימן נקטיה לא קשה מידי כדפרישי׳ לעיל (דף ו. ד״ה למה): הגזיין וצרעין. גרסינן ולא גרסינן חגבים לו שוה עוף כמו גזי דכלתא דנדה לאו (דף

> פי׳ אלמא לא הוי העור לא מן הולד ולא מן האם אלא לדו הזרע ולפיכך טהור עד שימותו שניהם לחו אבל אם האחד חי אין כאן סייעתא: באבילה. תימה לטן במסכת לומר דאין חילוק בין איסור לטומאה כ"ל מפוי דשמעתה התיה בלה שהה כדי עיכול וא״ת אי לא שהה כדי עיכול היכי פריך בגמ' כי חזינא דבלע נימא האי איעכל והאי אשרוני אשריץ י"ל ^{מגז} פעם ממהר להתעכל קודם ולא הוי ככלב דלעולם מדו ג' ימים:

> מהן הלכתא כרב אשי דהוא טמא יכול אף הטמא שבמעי טהור ת"ל אותם מה ראית לומר בבהמה שבמעי

טמא טמא ושבמעי טהור טהור משא (מטמא שבמעי הטהור טהור) ובדגים אינו כן לפי שאין גדוליו טואין ראיה משם לאסור דג טמא שבלע דג טהור אחר שינא משום דנקט שבמעי הטמא דלאו דוקא ס אלא משום טמא שבמעי ט טהור דדילמא ההיא דשרינן ביצא

לחוץ משום דחשיב עיכול:

זור ובדגים אינו כן לפי שאין גדוליו ואין לאטור משום דג טמא: D דוקא נקטיה אלא משום כרי טהור נקטיה דהא שרינן ביציאתו לחוץ משום:

יז.) לפי׳ ר״ת: עוד הבא נגד פניו של חמור. פי׳ לסט כדלעיל: מאי לאו בין הוא לם ואמו מתה.

שנתקרש: לא בין הוא חי ואמו מתה בין הוא מת ואמו חיה. שהעור כה להן בין שניהם מן האם ומן הולד ובקונטרס לח פירש כך בין הוא ואמו חיה בין הוא מת ואמו חיה (חבל] לון אמו חיה לעולם בעינן וכמו שפיר׳ נראה דמדנהט רב חסדא בין הוא מת ואמו מתה משמע דאין לו סייעתא אלא מהא דמטהרינן בשניהם מתים דג מהור שכלע דג ממא אסור אהלות (פי"א מ"ז) ל) תנו כלב שאכל בשר המת כמה תשהה במעיו שלשה ימים מעת לעת ובעופות ובדגים כדי שתפול לחור ותשרף חלמח חשיב עכול והכא נמי לישתרי ולא מסתבר לחלק בין בשר המת לשאר דברים דשלשה ימים דכלב משמע בכל דבר דמדמייתי עלה במסכת שבת פרק השואל (דף קנה:) יודע הקב"ה בכלב שמזונותיו מועטות לפיכד משהה אכילתו במעיו שלשה ימים ויש לחלק בין איסור לטומאה ויש רולים להתיר מתוך מו משנה זו חטה שנמנאת בפסח במעי תרנגולת ולפי מה שחלקתי בין איסור לטומאה אין זה ראיה עוד מאן פירש ר"ת דשמא יש להחמיר כר' יהודה בו בתירה דבעי מעת לעת קיואם באנו

רוב דגים במינם משריצים. בתראה ויש להתיר אותן דגים שקורין מחש מרנ"ש הנמלא תוך דג בלינ״א ואע״ג דלא חזיכן דבלע ואין להקשות ממתני׳ דשריא דג טמא שבלע דג טהור לרב ששת דחסר מי רגלים של חמור דאפי׳ ללישנא בתרא דרב ששת דאסר אף של סוסים וגמל לא דמי חדא דמתני׳ לא איירי אלא נמצא מון תוכו דג טהור ואפילו יצאו הכא פשיטא דדגים עייל דגים נפיה ם אבל מים שהבהמה שותה לחלוחית הגוף מתערב עמהם ובת"ל מהן תני גבי דגים תאכלו לרבות הטהור שבמעי

דג ממא משריץ דג מהור ממיל ביצים. נע"ו פרק חין

הנמצאות תוך דג טמא גדול שקורין: מון נמצא בתוכו של דג טמא ואפילו יצא נמי לא דמי דדג עייל דג נפיק אבל: מחן ובת״כ תניא גבי:

בו א מיי׳ פ״ג מהלי מאכלות אסורות הלי ג מוסכות הסורות הכ"ד. טוש"ע י"ד סימן פא סעיף ח: בז ב מיי' שם טוש"ע שם

בו ב מיי שם טומיים שם סעיף ט: בח ג מיי פיא מהלכות טומאת אוכלון הלי יח: בט ד (מיי פייג מהל מחלכלות מחלים טומייע ייד סימן פא סייג: ל ה מיי פייד מהל מחלכלות אמורות הלכה כ ונוייו מטורות הנכה כ ועיין בהשגות ובמ"מ טוש"ע שם סעיף ד: לא ו מיי' פ"ג מהלכות

טומאת מת הל' יב: טומחת מת הכי יב: לב ז מיי' פ"ח מהלכות מחכלות חסורות הלכה ה טוש"ע י"ד סי' פג סעיף ט: לג ח מיי׳ שם טוש״ע שם : סעיף

תורה אור השלם

ו. אר את זה תאכלו מכל אַר אָת זָה האבְלוּ מַכּל שָׁרֶץ הְעוֹף הַהלֹךְ עַל אַרְבַּע אֲשֶׁר לוֹ בְּרְעֵים מִמְעַל לְרְגְלִיו לְנַמֵּר בְּהַן עַל הָאָרֶץ: ויקרא יא כא

לעזי רש"י קלב״א שורי״ץ. עטלף.

מוסף רש"י רג טמא משריץ. דג עלמו נמעי אמו (ע"ז מ.).

שימה מקובצת

אן ואינן ממצות: כן דאמר דהני רחמנא ותיבת דובשא ותבי והוכנא היבור הבשא נמחק: גן אלא. ס"א מהאי קרא דכתיב וזה אשר לא תאכלו וגו' שרץ: ד] הגזין. מפורש בתוספתא י. בפ"ק מפני שהוא . קן לרבות דבש דבורים בייי הגזין: סן לרבות דבש דבורים ולהוציא דבש הגזין: ו) באכילה כמאן דלא: ו) מחשבה מכלל דדבש דבורים לא בעי מחשבה תניא: סן אוכלין, גליון י וא״ת והלא במס׳ מכשירין ואיינ ההלא במסי מכשירין חשיב ליה בהדי משקין וי״ל דהכא מיירי בעודו עם השעוה והתם כשהופרש ממנו: ע] במחשבה הני . מיין בערוך ערך חלי ין רבנן קמיה דרב ספרא למימר ביעי כר׳ אמר להו רב ספרא: יוֹן תיבת מנלן נמחק: יכן דרך בית הרעי: יגן נחמן בר יצחק אמר: ידן משריצין. בו צוון אמון יין נשריצין אי ס"א במינן משריצין אי הכי מאי איריא כדחזינא דבלע אפילו לא חזינא נמי ה"נ קאמר כיון דרוב דגים במינן משריצין כמי שבלע בפנינו: עון ואין ממצים אותו מגופו. ס"א מבשרו וקשיא: עון הטמא טמא: יון שרץ עוף טמא: ייון טמא נמי אתה אוכל: יש] אוכל ומאידך תנא וכו' ולי נראה דאם כן לשון הברייתא ליתא ולשון ראשון עיקר. תוספות חיצוניות: כן לה ווה אשר לא תאכלו מהם :הנשר וכו׳ וכל שרץ העוף כאן דאכתי לא: ככן זכר שהחמורה מוציאה מרחמה הס"ד: לגן כנגד פנים של החמור: לדן מלטמא באהל ובמגע ובמשא: כהן אלמא דאינו לא מן הולד: **כו**ן ליה . לאישכוחי הס"ד: לו] עוברו לאישכווי ווס די לון פובוד הוא לא: לחן דדים אלא מלקט ור"י פי' מלקט מאכל כדאמרינן במס' שבת מהלקטין לתרנגולים. תוס׳ חיצוניות: לטן הא דאמרינו . לעיל לסימן: 🕽 חגבין שזהו לעניל לסימן: (ז הגבין שזה) דנה בפ' כל היד לפי ר"ת והה"א הוא של שמוש וגזין: (2) פי שליא הס"ד: (2) הוא חי ואמו חיה חגבין וגזין הוא שם עוף: (1) דנדה בפ' כל היד לפי ר"ת והה"א הוא של שמוש וגזין: (2) פי שליא הס"ד: (1) האמו חיה: (מ) מתים בין הזא מת ואמו: (1) לא מן הזרע שנתקרש ודחי: (5) בא מן שניהם: (1) ובקונט' גריס בין הוא חי ואמו: (1) דאמו חיה: (מ) עוד אמר ר"ת: מכן צ"ל דהכא מיירי בלא שהה: (20) "ל דפעמים ממהר: (1) דלעולם בנ' ימים: (10) נראה דהלכתא כרב אשי: (10) שקורין הארנש

הדולפניו